

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

10 februarie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar împotriva deciziei Curții de Apel Comrat din 25 iunie 2014, declarat de avocatul Pavel Zamfir în numele inculpatului

Cașciuc Valeriu Dumitru, născut la 23 ianuarie 1960, originar și locuitor al or. Vulcănești, str. Novosiolova 2, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.

	<i>Termenul de examinare a cauzei</i>
<i>în instanța de fond:</i>	<i>03 septembrie – 30 decembrie 2013,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>27 ianuarie – 25 iunie 2014,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>23 octombrie 2014 – 10 februarie 2015.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Vulcănești din 30 decembrie 2013, Cașciuc Valeriu a fost condamnat în baza art. 290 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 500 unități convenționale, ce constituie 10.000 lei.

Corpurile delictive - arma de foc carabina „Saiga M-3”, calibru 7,62x39 mm, seria și nr. H04130990, amortizorul, 3 încărcătoare pentru cartușe de calibru 7,62x39 mm, cu capacitatea de 30 cartușe, și stingătorul de scînteii, au fost restituite proprietarului Cașciuc Valeriu.

2. În fapt, instanța de fond a constatat că inculpatul Cașciuc Valeriu, încălcînd prevederile art. 24 alin. (1), 26 alin.(1) a Legii nr.110 din 18.05.1994 „Cu privire la arme” și pct.10 al notei la Hotărîrea Guvernului nr.126 din 15.02.2000 “Cu privire la aprobarea Listei cu tipurile de arme și munițiile aferente pasibile de vânzare persoanelor fizice și juridice”, ce obligă persoanele fizice, ce dețin în proprietate arme, să procure muniții în baza autorizației corespunzătoare, nedispunînd de o asemenea autorizație,

ilegal a procurat 75 de cartușe cu calibru 9x21 mm, din metal moale-plumb, 8 cartușe de calibru 7,62x25 mm, din metal dur-oțel, 36 de cartușe calibru 7,62x39 mm din metal dur - oțel, 45 cartușe de calibru 7,62x53 mm, din metal dur - oțel, pe care le-a păstrat la domiciliu său din str. Novosiolova 2, or. Vulcănești, pînă la 17.08.2012.

Potrivit expertizei tehnico-științifică nr.3135 din 27.09.2012 și nr.2020 din 25.04.2013, 75 de cartușe de calibru 9x21mm, 8 cartușe de calibru 7,62x25 mm, 36 de cartușe de calibru 7,61x39 mm și 45 de cartușe de calibru 7,62x53 mm, fac parte din categoria munițiilor, confecționate în condiții industriale, predestinate împușcăturilor, 29 de cartușe de calibru 7,62x53 mm nu sînt valabile pentru efectuarea împușcăturilor, cartușele de calibru 7,62x39 mm, 7,62x53 mm și 7,62x25 mm sînt fabricate din metal dur – oțel, iar cele de calibru 9x21 din metal moale – plumb.

Tot el, avînd autorizația corespunzătoare de deținere a carabinei „Saiga M-3” calibru 7,62x39 mm, seria și nr. H04130990, ilegal a păstrat la domiciliul său din str. Novosiolova 2, or. Vulcănești, pînă la 17.08.2012, arma atipică, modificînd artizanal construcția carabinei „Saiga M-3”, pentru împușcături în succesiune.

Tot el, a procurat și păstrat ilegal la domiciliul său din str. Novosiolova 2, or. Vulcănești, pînă la 17.08.2012, un încărcător atipic cu capacitatea de 30 cartușe, calibru 7,62x39 mm, un aparat pentru împușcare fără zgomot și scînteii (amortizator), confecționat artizanal și un dispozitiv nocturn de ochire modelul „1 PH 58”, modernizat, care constituie o parte indispensabilă și ca anexă a armei de foc „Saiga M-3”, calibru 7,62x39 mm, seria și nr. H04130990.

Ulterior, instanța a statuat că inculpatul este neîntemeiat învinuit de păstrarea ilegală a armei de foc atipice, modificată artizanal din carabina „Saiga M-3” calibru 7,62x39 mm, seria și nr. H04130990, în sensul efectuării împușcăturilor în succesiune, deoarece, potrivit expertizei nr.2020 din 25.04.2013, din arma dată nu este posibil de efectuat împușcături în rafale.

Totodată, inculpatul este nefondat învinuit și că ilegal a procurat și păstrat un încărcător atipic cu capacitatea de 30 cartușe de calibru 7,62x39 mm, care constituia o parte indispensabilă a armei de foc, aparatului confecționat artizanal pentru împușcare fără zgomot și scînteii (amortizator), și dispozitivul nocturn de ochire modelul „1 PH 58”, modernizat, fiind anexe a armei de foc „Saiga M-3”, calibru 7,62x39 mm, seria și nr. H04130990.

Or, potrivit Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție „Cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre purtarea (portul), păstrarea (deținerea), transportarea, fabricarea, comercializarea ilegală, sustragerea armelor de foc, a munițiilor sau a substanțelor explozive, păstrarea neglijentă a armelor de foc și a munițiilor” nr.31 din 09.11.1998, partea componentă a armei care nu poate fi utilizată pentru efectuarea împușcăturii (țeava, patul armei, piedica, închizătorul, trăgaciul etc.) nu se consideră arme de foc.

Astfel, aceste fapte nu conțin latura obiectivă și subiectivă a infracțiunii incriminate inculpatului și urmează a fi excluse din învinuire.

Instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 290 alin. (1) Cod penal, ca purtarea, păstrarea și procurarea munițiilor fără autorizația corespunzătoare, și anume a 75 de cartușe cu calibru 9x21 mm, din metal moale-plumb, 8 cartușe de calibru 7,62x25 mm, din metal dur-oțel, 36 de cartușe calibru 7,62x39 mm din metal dur-oțel, 45 cartușe de calibru 7,62x53 mm, din metal dur-oțel.

Instanța a rezumat că, în consecința excluderii din învinuire a episoadelor nominalizate, arma de foc carabina „Saiga M-3”, calibru 7,62x39 mm, seria și nr. H04130990, amortizorul, 3 încărcătoare pentru cartușe de calibru 7,62x39 mm, cu capacitatea de 30 cartușe și stingătorul de scînteii urmează a fi restituite proprietarului Cașciuc Valeriu

3. Procurorul a declarat apel, solicitînd casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 290 alin. (1), 90 Cod penal la 2 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate pe un termen de probă de 1 an. Corpurile delictive - arma atipică de foc, confecționată din carabina „Saiga M-3”, calibru 7,62x39 mm, seria și nr. H04130990, amortizorul, 50 de cartușe de calibru 7,62x25 mm, 45 de cartușe de calibru 7,62x53 mm, 72 cartușe de calibru 7,62x39 mm, 3 încărcătoare pentru cartușe de calibru 7,62x39 mm, cu capacitatea de 30 cartușe și stingătorul de scînteii, să fie supuse confiscării.

Apelantul a indicat că este neîntemeiată concluzia instanței privind excluderea din învinuire păstrarea armei atipice de foc confecționată din carabina „Saiga M-3”, fiindcă aceasta nu produce împușcături succesive. Or, instanța a ignorat faptul introducerii modificărilor inadmisibile individuale în construcția carabinei, ce se confirmă prin raportul de expertiză.

Este neîntemeiată și concluzia de a exclude din învinuire epizodul privind procurarea și păstrarea încărcătorului atipic cu capacitatea de 30 cartușe de calibru 7,62x39 mm, care constituia o parte indispensabilă a armei de foc, aparatului confecționat artizanal pentru împușcare fără zgomot și scînteii (amortizator), și dispozitivului nocturn de ochire modelul „1 PH 58”, modernizat, fiind ca anexă a armei de foc modificată „Saiga M-3” calibru 7,62x39 mm, seria și nr. H04130990, deoarece acestea sunt expres interzise prin prevederile pct.1 lit. a) și pct. 8 din nota Hotărîrii Guvernului nr.126 din 15.02.2000 “Cu privire la aprobarea Listei cu tipurile de arme și munițiile aferente pasibile de vânzare persoanelor fizice și juridice”.

Astfel, instanța nu a apreciat corect probele învinuirii și neîntemeiat a exclus unele epizoade din învinuire, cu restituirea inculpatului respectivelor corpuri delictive, iar pedeapsa aplicată ultimului nu își va atinge scopul.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Comrat din 25 iunie 2014, apelul a fost admis parțial, dispunînd: *„a casa sentința în partea restituirii inculpatului a corpurilor delictive - carabina „Saiga M-3”, cu calibru 7,62x39 mm, seria și nr. H04130990 și amortizorul, și a pronunța în această parte o nouă hotărîre prin care carabina „Saiga M-3”, cu calibru 7,62x39 mm, seria și nr. H04130990 și amortizorul de confiscat în conformitate cu cerințele art. 106 CP RM.”*

În rest sentința a fost menținută.

Instanța de apel a statuat că: *„urmează a fi confiscate arma de foc carabina „Saiga M-3” cu calibru 7,62x39 mm, seria și nr. H04130990 și amortizorul, deoarece în construcția armei date au fost introduse modificări, care permit, fără eforturi fizice și tehnice deosebite, instalarea pieselor pentru efectuarea împușcăturilor în rafale”*.

La fel, instanța de apel a reținut că instanța de fond a aplicat inculpatului o pedeapsă individualizată corect și în limitele prevăzute la art. 290 alin. (1) Cod penal, în conformitate cu cerințele art.75 și 78 Cod penal.

5. Avocatul Pavel Zamfir a declarat recurs ordinar în numele inculpatului, în care solicită casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a invocat că instanța de fond corect a ajuns la concluzia că în acțiunile inculpatului lipsește latura obiectivă și subiectivă privind păstrarea sau fabricarea (modificarea) carabinei „Saiga M-3” și a amortizatorului pentru reducerea zgomotului produs de împușcătură, motiv pentru care întemeiat a exclus acest capăt din învinuire.

Concluzia instanței de apel privind necesitatea confiscării armei atipice și a stingătorului este una greșită, atîta timp cît instanța nu a indicat și nu a argumentat necesitatea recunoașterii culpabilității inculpatului în păstrarea, confiscarea sau/și modificarea etc., a acestei arme și amortizatorului de zgomot.

Instanța de apel, odată cu admiterea apelului, urma să se expună asupra învinuirii privind păstrarea ilegală a armei atipice, să invoce semnele calificative și să se expună asupra măsurii de pedeapsă, deoarece, fără declararea culpabilității lui Cașciuc V. de păstrarea ilegală a armei modificate, instanța nu putea să dispună confiscarea acesteia.

În partea motivantă a deciziei, instanța de apel a menționat că sentința urmează a fi casată doar în partea restituirii inculpatului a carabinei și amortizatorului, care urmează a fi confiscate, dar confiscarea prevăzută de art.106 Cod penal nu poate fi dispusă fără a constata vinovăția persoanei în comiterea infracțiunii imputate.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6. Judecînd recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta este pasibil admiterii din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În primul rînd, conform art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. În corespundere cu art. 394 alin. (1) pct. 1), 395 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicîndu-se locul, timpul, modul săvîrșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii. În dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate constatarea că inculpatul este vinovat de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, categoria și mărimea pedepsei aplicate inculpatului pentru infracțiunea constatată ca dovedită. Potrivit art.106 Cod penal, confiscarea specială constă în trecerea, forțată și gratuită, în proprietatea statului a bunurilor utilizate la săvîrșirea infracțiunilor sau rezultate din infracțiuni. Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeierile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date. Conform art. 8 alin. (1) Cod de procedură penală, persoana acuzată de săvîrșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atîta timp cît vinovăția sa nu-i va fi dovedită, în modul prevăzut de prezentul cod, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia îi vor fi asigurate toate garanțiile

necesare apărării sale, și nu va fi constatată printr-o hotărîre judecătorească de condamnare definitivă.

Sub acest aspect, se reține că instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept enunțate și a comis următoarele erori de drept.

Potrivit părții descriptive și dispozitive a deciziei contestate, rejudecînd cauza de potrivit regulilor generale, instanța de apel:

a) nu a constatat și descris fapta criminală, exclusă din învinuirea inculpatului de către instanța de fond, adică că el ar fi păstrat ilegal armei de foc atipică carabina „Saiga M-3” calibru 7,62x39 mm, seria și nr. H04130990, un încărcător atipic cu capacitatea de 30 cartușe de calibru 7,62x39 mm, dispozitivul nocturn de ochire modelul „1 PH 58”, modernizat, fiind anexe a armei de foc „Saiga M-3”, considerată ca fiind dovedită, indicîndu-se locul, timpul, modul săvîrșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, constatarea că inculpatul este vinovat de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, categoria și mărimea pedepsei aplicate inculpatului pentru infracțiunea constatată ca dovedită;

b) a dispus neîntemeiat: *„a casa sentința în partea restituirii inculpatului a corpurilor delictive - carabina „Saiga M-3”, cu calibru 7,62x39 mm, seria și nr. H04130990 și amortizorul, și a pronunța în această parte o nouă hotărîre prin care carabina „Saiga M-3”, cu calibru 7,62x39 mm, seria și nr. H04130990 și amortizorul de confiscat”*. Or, inculpatul nu a fost și condamnat pentru procurarea și păstrarea ilegală a bunurilor nominalizate. Deci, nefiind legal dovedit, în virtutea prezumției de nevinovăție, că acestea au fost utilizate la săvîrșirea infracțiunilor sau rezultate din infracțiuni, pentru a fi, de drept, pasibile confiscării în baza prevederilor iar potrivit art. 106 alin. (4) Cod penal (v. 2, f.d. 327, v. 3, f.d. 21, pct. 1-5 din decizie).

Prin urmare, instanța de apel nu a judecat apelul procurorului în condițiile legii și a adoptat o hotărîre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția,

În al doilea rînd, potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decît interesele legii. În corespundere cu art. 436 alin. (4) Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei este interzisă aplicarea unei pedepse mai aspre sau aplicarea legii privind o infracțiune mai gravă decît numai dacă hotărîrea inițială a fost casată în baza recursului declarat de procuror din motivul că pedeapsa fixată era prea blîndă, sau în baza recursului procurorului care a solicitat aplicarea legii privind o infracțiune mai gravă.

În această consecutivitate se atestă că prevederile art. 427 Cod de procedură penală oferă posibilitatea contestării prin intermediul recursului ordinar doar a hotărîrilor judecătorești, pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar nu și contestarea acțiunilor sau inacțiunilor procurorului care a participat la judecarea apelului în vederea redresării omisiunilor procesuale comise de el.

În hotărîrea CtEDO din 06.04.2010, în cauza Ștefan vs. România, este clar specificat că procurorul are obligația de a reflecta pretinsele erori înainte de pronunțarea unei hotărîri definitive, iar statul este cel care trebuie să-și asume erorile comise de procuror și aceste erori nu trebuie reparate în detrimentul persoanei vizate în procedura în cauză.

Astfel, soluția dispunerii rejudecării cauzei pentru examinarea repetată a apelului procurorului potrivit regulilor primei instanțe, în vederea unei eventuale condamnări

corecte a inculpatului, în cazul în care procurorul nu a contestat netemeinicia deciziei instanței de apel cu recurs ordinar, instanța de apel fiind lipsită de posibilitatea legală de a agrava situația inculpatului în cadrul rejudecării cauzei, ar fi una lipsită de orice suport legal.

Împrejurările enunțate denotă, în mod concludent, că hotărîrea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, iar apelul procurorului a fost greșit admis de către instanța de apel.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală instanța de recurs admite recursul, casează total hotărîrea atacată și menține hotărîrea primei instanțe, în cazul în care apelul a fost greșit admis.

Dat fiind că încălcările comise de instanța de apel a normelor procedurale specificate, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului de pe rol, casării totale a deciziei contestate și menținerea sentinței instanței de fond, deoarece apelul procurorului a fost greșit admis de către instanța de apel.

7. În conformitate cu art. 433 alin. (1), 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Pavel Zamfir, casează total decizia Curții de Apel Comrat din 25 iunie 2014 în privința inculpatului Cașciuc Valeriu Dumitru, deoarece apelul procurorului a fost greșit admis, și menține sentința Judecătoriei Vulcănești din 30 decembrie 2013.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 24 februarie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun